

حيات

مېانه داما مېانه... رېبانه داهه مېوه حيات فانالم...!

اداره مرکزی :

آفقره ده ، استانبول جاده سنده آفقره
معارف امینلکي پاشده کی دایره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۱۱۹ نومرولو
دائرة مخصوصه
تلفون : ۳۶۷

نسخه سی هربرده ۱۰ غرورده

سنه لکي بوسته ايله ۵ لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ۴ دولار)

ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آفقره مرکزیدر .

صافی : ۱۹

آفقره ، ۷ ، نیسان ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

مستقبل علم و صنعت مؤسسه لرمز

- معارف وکیلزک صوک بیاناتی مناسبه -

اوروپاده کی تدقیق سیاحتندن دونن معارف وکیلز ، معارفز حقنده کی قیمتی مطالعه لری آراسنده برده بویوک تبشیرده بولونیور : ملی حرثه عاظم مؤسسه لره بوندن صوکر اداها بویوک بر اهمیت ویرله جک و حکومت مرکز مزده دارالفنون ، موزه ، ملی کتبخانه ، ملی تیاترو کبی تورک ملتک شرف و قدرتیله متناسب معظم علم و صنعت مؤسسه لری وجوده کتیر یله جک ! بر ملتک معنوی و مدنی موجودیتنی تمثیل ایدن بو بویوک مؤسسه لر ایچون ملتک هیچ برفدا کارلقدن چکینمه جکی طبعیدر . بناء علیه ، معارف وکیلزک بومعظم ملی ایشی موفقیتله ایفا واکال ایده جکمه شیمیدین قانغز . آفقره ده یکی بر دارالفنون ، یکی بر موزه ، یکی بر تیاترو ، یکی بر کتبخانه و بونلرله علاقه دار دیگر علم و صنعت مؤسسه لری وجوده کلدیکی زمان ، آناتولی تورک لکی ایچون یکی بر مدنی انکشاف دوره سی آچیلجق ، « آفقره » یالکز سیاست دکل ، علماده تورکیه نك مرکزی اولاجقدر .

آجی اولقله برابر اعترافه مجبورزکه ، مدنی موجودیتی تمثیل ایدن علم و صنعت مؤسسه لری خصوصنده ، سائر ملتله نظراً چوق ، پک چوق فقیرز . استبداد دوری بو جنس مؤسسه لره قیمت ویرمک شویله دورسون ، ملی حرثه عاظم هر تشبک محوی ایچون چیلغینجه سنه چالیشمیشدی .

مشروطیت سنه لرنده ده بو خصوصده بویوک برشی یاپیلامادی . کوچوک برخاطره اولق اوزره نقل ایدهیم : ۱۹۱۵ ده تأسیس ایتک ایسته دیکمز « تورکیات انجمنی » ، اوزمانک هیئت وکلاسی طرفندن اسمی « آثار اسلامیة و ملیة تدقیق انجمنی » نه تحویل ایدیلک صورتیله میدانه حقیقه یلمش ایدی ... دارالفنونمز باشد اولق اوزره علم و صنعت مؤسسه لرمزک جانلانمغه باشلامه سی و حکومتجه بو مؤسسه لره اهمیت و قیمت ویریله سی ، آنجاق جمهوریت اداره سنده قابل اولدی . فقط ، بوکا رغماً ، بر چوق مدنی مؤسسه لردن هنوز محروم بولوندیغمز و آلزده . کیلرکده داهه پک چوق همت ایسته دیکی محققدر . مثلاً عمومی بر کتبخانه مز ، ملی موزه مز ، ملی تیاترو مز ، خزینه اوراقز حالایوق .. آرکا اولوزی ، اتنوگرافی کبی علم شعبه لریله متوغل بر تک آدامز موجود دکل ... ملی حرثه عاظم تدقیقات ، برایکی ساحه مستثنا اولق اوزره ، ابتدائی بر حاله ... رسم و هیکل تراشی ، معماری ، تماشا ساحه لرنده چوق بویوک بر فعالیتیه احتیاج وار .. ایشه ، آنجاق آفقره ده قورولاجق اولان وقوتلی یکی علم و صنعت مؤسسه لرمز سایه سنده ، بونقصانلرمزی تلافی به ، بو ملی احتیاجلری قطنینه چالیشمق قابل اولاجقدر .

بعضیلری ، آفقره ده یکی علم مؤسسه لری وجوده کتیر یله سنک استانبولده کی نمائل مؤسسه لرک ضررینه اوله جغنی ظن ایدیورلر . بو ظنک بر « غلط رؤیت » دن ایلری کلدیکنی آچیقجه سویله یه ییلیرز . نمائل علم مؤسسه لری بر برینک « رقیبی » دکل ، « متمم » یدر ؛ هر هانکی بر علم شعبه سنه مملکتده ویریلن اهمیت چو غالدجه ، اوکا عاظم مؤسسه لرده چو غالیر . « اسکی مؤسسه »

ایچونک چوق سهوینه جک جهت ، کندی ایچندن « یکی بر مؤسسه » دوغوره بیلیم قدرتی کوستره سیدر . استانبول دارالفنونی مثالیارین « آفقره » ده ایکنجی ، اوبرکون « ازمیر » ده اوچنجی بر دارالفنون وجوده کلدیکنی کورورسه ، تورکیه نك اسکی دارالفنونی اولق حیثیتیه بویکی تشکلردن کنیدیسی ایچون بویوک بر غرور و افتخار حصه سی چیقارمقده حقلیدر . (۱۹۱۹) ده استانبول دارالفنون علمی مختاریتی قازاندینی زمان ، ایلک تشکل ایدن دارالفنون دیوانی ، « آناتولینک اورتاسنده ایکنجی بر دارالفنون تأسیسی لزومنه حکومتک نظر دقتی جلب ایتمه یی » متفقاً قرارلاشدرمشدی . ساقط ایمراطورلق دورنده بیله کنیدیسی دویوران بو احتیاج ، « آفقره » مرکز اولق اوزره تاسیس ایدن ملی جمهوریت دورنده آرتق داهه فضله ایهال ایدیله مز . بوا ملک تحققة چالیشمق ، بوتون تورک منورلری ایچون ملی بروطفه در ؛ استانبول دارالفنونک بو خصوصده عهده سنه ترتب ایدن وظیفه یی تمامیه ایفا ایده جکندن اصلاً شبه ایتمه ملیدر .

۱۹۲۳ ده « آفقره » ده ایلک دفعه طوبلا . نان معارف هیئت علمیه سنده بومسئله موضوع بحث اولدینی زمان ، بویوک کثرت « آفقره » ده ملی علم و صنعت مؤسسه لری وجوده کتیرمک لزومنده اتفاق ایتشدی . بنده بو فکرک اک حرارتلی مدافع لرندن بری حتی بو خصوصده کی پروژه نك محرری ایدم . لکن ، اوزمانده ، بویوک تشبک معین و اطرافلی برپلان دائره سنده ، و مادی تطبیقه معنوی بوتون وساطتی حاضر لانه رق تمامیه « عصری » و « متکامل » بر شکلده موقع مرعیه قونولماسی لزومنده اصرار ایتشدم .

اجتماعي مسئلہ

— آئندہ لودہ کی اجتماعی زمرد لودن —

اشراف صنفی

[طرزوندہ انتشار ایدن اقبال آرقداشز ،
کچنلرہ بلدیہ جیلکے دائر برناش مقالہ نشر ایتش
ایدی . بوباش مقالہ ، بزدہ حقیقی بلدیہ جیلکے اشراف
زمردی آراسندہ کی رقابت مجادلہ لرنک برطرف
ایدلہ سیلہ دوغاجنی ایضاح ایدیلوردی . صوک کلن
نسخہ لرنیدن برندہ « اقبال » فکرنی آکلایان ویا
آکلامق ایسہ مین برقارنشک سؤلنہ جواب ویررکن
بالوسیله آئندہ لودہ کی اشراف زمردہ و صنفک اجتماعی
برتحلیلی پانقدہ در . « حیات » بوخلیلہ عائد سطرلری ،
درین برمملکت یاراسنک اجتماعی تشریحی مابہتندہ
کوردیکی ایچون ستونلرنہ آلفدن کنڈیسنی منع
ایدہ میور .]

«... فی الحقیقہ اشراف دینچہ ہانکی وصفلری
خاطر لایورز و بو وصفلر تورک جمیعتنک بوکوئی
یوریوش استقامت لرنہ نظراً جائلی میدر ، بوقہ ٹولومہ
محکوم میدر ؟ بونقطہ لری کوجز یتدیکے نسبتدہ آکلانلم ؟
تاریخندہ آدینہ درہ بکلک دینلن بردورہ واردر ،
مملکتک داخلہ بر نوع کوچوک ، کوچوک
قرالقلرہ انقسامی دینک اولان ، اورتہ تاریخندہ
کوردیکمز بودورہ ، غرب جمیعتلرنہ اعظمی تعضوبی
بولش و تکامل قانونلرنک ضروری نتیجہ سی اولہرق ،
کندی ایچندہ بویون ضد ایکنجی بر « خلق » قوتنک
عکس العملیلہ تماماً یبقلمشدی . عثمانی تاریخندہ درہ
درہ بکلک شکل و حرکت لرنہ تصادف ایدرہ کدہ
بزدہ درہ بکلک ہیچ برزمان غربدہ کی شکلدہ تبارز
و عضو ایتہ مشدر . فقط بو حال ، تاریخز ایچون
هیچدہ ای اولامشدر . تامشکلی بولادیفندن یبقلماسی
ایچون ضروری اولان عکس العملدہ شدتلی و اتفلاقی
اولامشدر . بویلہ اولمانچہدہ بو قوت اولہمش
و « اعیان » ق و « اشراف » لق نامی آئندہ تورک
جمیعتی کمرن غریب و مضر برعضویت حالندہ صوک
زمانلرہ قدر دوام ایدوب کیتشدر . « اعیان » لق
و « اشراف » لغک یقین زمانلرہ قدر کوستردیکی
متبارز وضعیتی شویلہ تثبیت ایدہ بیلیرز : مرکزہ
قارشی یا بک جزئی امتیازی ویا امتیازسز فقط « خلق »
قارشی مطلق حاکم و امتیازلر . بو صورتلہ خلق
و حکومت آراسندہ شکل ایدن بوغریب عضویت ،
سلطانلق نظامندہ ہیچ بر تہلکدہ دن قورقاپہرق
یاشادی . کلی صداقت لرنہ مقابل سرای بونلرہ ،
کندی نفوذ منطقہ لرنہ « خلق » قارشی ایستہ دیکلری
طرزدہ حرکتی - رسماً دکل - اجرادہ مساعدہ کار
داورانندی . اوقدر ، کہ : ولایتلردہ « دولت »
تشکیلاتی بوصفہک تماماً تأثیری آئندہ ایدی . خلق
دولت ایلہ اولان ایشلرنی آنجق بو صنفک توسطیلہ

خرابہ لردن اورادہدہ عین مدینتک عین اللرلہ انکشاف
ایتمکدہ اولدینی نتیجہ سی جیقاریلہ سیلہ جکئی « سولیلور
[فورملر ، ص ۱۲۳] . شرقی تورکستان خرابہ لرنی
« هامورانی » ایلہ عین زمانہ عائد اولارقی قول ایدہ دن مدرس ،
کورولیلورکہ ، بیکلرچہ سنہ لک زمان فرقنی آکلایہ جق
قدر عمومی تاریخہ بیکانہ در .

لیسہ نک ایلک دورہ سندہ بویلہ سز سولیلہ برطیلہ
تاریخ درسندن مطلقاً صفر آلیر ! بوقدر یا کیش
معلوماتلہ صفر دکل فقط غرائیدن اولارقی عہدہ سنہ
بر « دارالفنون کرسیسی » آلمش اولان « داهی
مدرس » بونکہدہ قالیور : « بیلیم ناصیل برانقلابک ،
ناصل بر صارسینتی نک ، ناقابل تصویر برحاکک
نتیجہ سیدرکہ ازمنہ قدیمہ نک بوبلدہ لرندن جوغی پایدار
اولامشدر . بویوک بر حرکت ارضی ، کرؤ زمینک اوزرنده
قوزہ ولوزیک بر حادثہ می جریان ایتشدرکہ بونلر منقرض
اولدیلر ... ظن اولونورکہ بویوک بر حرکت ارض ،
بروولقان نتیجہ سی اولارقی آسیا مدینتی بردن برہ
انقراضہ اوغرامشدر » [فورمالر ، ص ۱۲۴] دیہرک
فاحش برخطا دها ارتکاب ایدیلور . ازمنہ تاریخندہ
« اورنا آسیا » دہ مدرس بک افندیکن تصورایتدیکے طرزندہ
« اسکی مدینتی بردن برہ انقراضہ اوغرامہ جق » بر
حادثہ ارضیہ اولمادینی متفق علیہ برمشلہ در . مدرس
بک افندی بوتون دنیا مورخ و قیلولوغلرنی تجھیل
ایدہ جک ، شاشیرتہ جق معظم کشفلرہ کیریشمہ دن اول ،
مکتب طلبہ سنک بیلدیکے متعارفہ لری اوکرہ سنہ ،
داھا معقول حرکت ایتش اولماز میدی ؟

تاریخ حقوق نامی آئندہ استانبول حقوق
فاکولتہ سندہ تدریس اولونان بو « غرائب مجموعہ سی »
نک مابہتی ، یوقاریکی - طرلرلہ ، عریان بر صورتدہ
تبارز ایتشدر طندہ بر ... بوفورمہ لرنک ہر صحیفہ سندہ
کوزہ چاربان تحفقلری آری آری کوستہ رمنک
جوق اوزون و مناسب برکفت اولور . اک ابتدائی
لسان و تاریخ معلوماتندن ، علم و اصول حقندہ اک
بسیط بر فکر دن محروم اولان بوذانک ، بو « صاحبہ »
لری بردارالفنون کرسیسندہ تقریر ایتدیکے دوشوندیکہ
حیرتن حیرتہ دوشمہ مک قابل اولیلور ! حرب عمومی
استاسندہ غرتہ لردن برندہ « بودا » نک « تورک » اولدیفنہ
دائرہ بتاریخ حقوق درسلری مابہت وقیمتدہ بریازی
نشر اولوغش و بونی اوقویان بر آلمان پروفیسوری ،
« غرتہ لرنک ہیئت تحریر یسندہ لیسہ تحصیلی
کورمش آدم بوقیدر ؟ » دیہہ صورہرق بنی فنا حالہ
محجوب ایتشدی . حقوق فاکولتہ مزیدہ کی بو « تاریخ
حقوق » فورملرنی اوقویانلر ، بیلہ م کہ دارالفنون
حقندہ نلر دوشونہ جکلردر ! لاعلی التعین بر آدم
عقلنہ کلنی بلکہ یازوب سولیلہ بیلیر ؟ لاکن دارالفنون
مدرس صفتی حائر بر انسان ، بو « تاریخ حقوق
فریمہ لری » کی ، منسوب اولدینی علم مؤسسہ سنی
بوتون مدینت دنیا سنہ قارشی کولوغ بر موقعہ
دوشورہ جک « صاحبہ لری » سولیلہ مکدہ سربست دکلدر
اولامہ لیدر . حقوق فاکولتہ سی کرسیارندہ بوجنس
شیلر سولیلہ مک قابل اولدینی تقدیردہ ، مثلاً « جون
احمد » بک فن فاکولتہ سندہ ایچون میخانیک اوقوتعادیغنی
صورانلرہ آرتق ہیچ بر جواب ویرمہ جکز دیمکدر .

کرمبلی زادہ محمد فراد

استانبول دارالفنونشدہ « تورک ایضاتی تاریخی » مدرس

کذلک [تاریخ حقوق فورملری ، ص ۲۵]
تورکچہ « کوی » معناسنہ کلن « کند » کلہ سنک یونانیلر
و رومالیلر طرفندن آلمش اولماسی احتمالندن بحث
ایدیلور . حالوکہ بو « کند » کلہ سنک اساساً
« صوغدجہ » اولوب تورکچہ بہ اورادن کچدیکے
متخصصلری سولیلورلر . بونلرک بو مطالعہ سنی رد
ایدہ بیلک ایچون « صوغد » لہجہ سی حقندہ اختصاص
صاحبی اولقی شرط اصلیدر . تورک تاریخ حقوق
مدرس ، « کند » کلہ سنک یونانیلرہ و رومالیلر
کچدیکے ادعا ایتہ دن اول ، کلہ نک اساساً تورکچہ
اولوب اولمادیغنی آکلاییدی . « صوغد » لہجہ سی
حقندہ ہیچ بر معلوماتی اولمایان بوذات ، ایسترایستہ من
متخصصلرک فکرنی قبولہ مجبوردر ، چونکہ اونلری
رد ایدہ بیلہ جک بر صلاحیتی بوقدر .

تورک تاریخ حقوق مدرس ، قدیم مدینت لرنک
کاملاً تورک محسولی اولدیفنی اثبات ایچون ، « نوم »
کلہ سندہ بارلاق برغونہ سنی کوردیکمز اشتقاق لرندن
باشقا - کندنجہ جوق قوتلی - بر دلیل داھا کوستہ ریور :
طورقان خرابہ لرنہ اللہ ایدیلن دیرہ ک باشقلری
« ایونیہ » و « دوریہ » دینلن یونان قدیم
باشقلرنک عینی ایتش ! دینک اولیلورکہ دینانک ایکی
اوجندہ عین منبعدن کلش ، عین الہام تلقی ایلہ وجود
بولش ایکی مدینت تأسس ایتش ایتش ! مدرس
بک افندیکن نہ عمومی مدینت تاریخی حقندہ ، نہدہ
طورقان خرباقی حقندہ اک ابتدائی معلوماتندن بیلہ
بی خبر اولدیفنی ، بو سطرلر نہ خرب نہ صورتدہ
آکلایور ! « ایونیہ » و « دوریہ » دورلرلہ
« طورقان » دہ کی - حتی اک اسکی دورلرہ عائد -
آثار آراسندہ نہ قدر عصرلر بولوندیفنی ہیچ دوشو -
نہین بوذات ، یونان مدینتی تأثیراتنک اسکندر کبر
استیلا سندن صوکرا آسیا ایچیلرلہ ناصیل پاییلدیفندن ،
معظم بقیہ لری حقندہ یوزلرچہ جلد اثرلر یازیلان
« غرہ قو - بودیت » صنعتندن تمامیلہ بی خبردر . صوک
زمانلردہ « قازولوف » ہیئت سفریہ سی طرفندن پاییلان
تدقیقات ، بوتائیرک شیمدی یہ قادر بیلین بولردن باشقا
طرقلرلہ موغولستانک اوزاق ساحہ لرنہ قادر پاییلدیفنی
میدانہ قومشدر . بوبداهت قارشیسندہ ، تاریخ
حقوق مدرس ، اک بسیط معلومات تاریخیہ دن محروم
ایکن کشفیاتہ قاتلیشہ سندہ کی غرابی حس ایتہ بچکئی ؟
بہ عین صحیفہ لردہ [فورملر ، ص ۷۰] : « آسیادہ کی
آثار مدنیہ بی وجودہ کتیرہ اقوامک اسملری بللی
دکلدر . بریلردن سورولدینی وقت چوت لردن قالہ
آثار دیرلر . بوجونلر کیملردر و هانکی عرقہ منسوب
ایدیلر ، مجهول قالان نقطہ بودر » دیہن مدرس ،
بو « چوت » لاقیردینک علم عالندہ جوقدن بری
اورتہ دن قاتمیش اولدیفنی بیلہ بچک قدر ترقیات
علیہ بہ بوسوتون بیکانہ ایکن ، ناصل اولوبدہ
حدینک جوق فوقندہ کشفیاتہ قاتلیشور ؟ یتش سکیان
سنہ اولکی کتابلردہ کوردیکی بو « چوت » تعبیری ،
کندیسنہ سولیلہ لم کہ ، آرتق تماماً اورتہ دن قاتمیشدر ...
« هامورانی » بی تورک و قانونی دہ تورک قانونی
اولارقی کوستہ دن بویوک کاشف ، اوصیرادہ « مرکز
و شرقی آسیادہ کی تورک قبائلنک تاریخی حقندہ
معلوماتز اولمادیغنی ، بالکمز او دوردن قالان بر جوق

رژیه اویون

هرسه کبی بوسنه ده توتون تارلاسی تخمینه کلش ایدی ؟ کوردی ، کزدی ، وقیمت بیجی ، شو قادر توتون چقه جق دیه حسابی یاپوب دفتره قید ایدی . باشابک مأمورک اطرافنده فیریل فیریل دونیور ، توتونی ممکن اولدینی قادر آرقید ایتدیرمهک چالیشوردی . بردقیقه اولدی که ذهننه کلن تصویری اجرا ایدی ، دانیشمادن اوه دوغرو باغردی :
— نه همد ، اولان نه همد . سبوری قور ...
ورژیه مأمورینه دونه رک علاوه ایدی :

— شوراده سنکه برکیف چاقاخ افندی
توتون تارلاسی طائلی بریشیلک ایچنده اوزانیوردی . کنارده چنلکه کلیمی سردیلر ، سبوری کتیردیلر ، « که نه » لرله دولو سفره نك اطرافه جه وریلدیلر ، آراده بر رژی پا کتندن جیغاره صارارکن باشابک :
— آخ افندی ، دیوردی ، شو جام توتونلر صارارمش اولسه بیدی ده یاپراقلرندن آغز که لایق بر جیغاره یاپسه یدک

مأمور کیتدکن صوکر ا باشابک بر خیلی دوشوندی ، بویلی هنوز بر قاریش اولان توتونلرک کوره بیلردی . « قانون » ناسیل اولورسه اولسون تطبیقنده اشرافک آرزوسنه کوره شکل آلیردی . مشروطیت انقلابنده بوتظام بر آرزو صاریلمش فقط یقیلمامشدر . آنادولوده مشروطیت تاریخی اشراف نفوذ ورقابتلرینک مجادلوسی دیمکدر . بوشبکه نك تحکی آلتنده قالمش اولان خلق وکویلو ، هیچ بر زمان دوغروندن دوغرویه دولت تشکیلاتی ایله قارشولاشه مادینی ایچون دائماً یاپیلان حرکتلردن اوزاق و علاقه سز قالمشدر . بوشکلره اورته وداها کشف ، مبارز اولورق شرقی آنادولوده تصادف ایدرز . بوکون یاقنده اولدیغیز انقلابک هدفی خلقک وکویلونک دوغروندن دوغرویه حاکمیتی تأسیس اتمک اولدیغندن ، آرتق اسکیدن خلقله حکومت آراسنده برنوع قومیسونجیقله کچنمهک آلیشمش اولان بو صنفه بوکون یا کویلو ایله مادی شرطلر داخلنده چالشمق یاخود بر تجارتخانه و صنعت اوینک ایشه صارلق دوشر .

ایشه بز ، اشراف دنجه بو طفیلی صنفی قصد ایدیورز . منفعتلری ایجابی ، ارتجایی بر ذهنیت طاشیان بو صنفله جمعیت ایشلرنده مجادله اتمک لازمدر . وبوده آنجق خلقک ، کنجلکک تشکیلاتلانماسیله ممکندر .

یاندکه کیتدکه دالیوردی . آرا سره باشی قالدیر بر ، کندی کتدنه :

— دیمک که چکدیکم اتمک رژی ایچون
دیه سوبله نیردی .

باشابک بردن کو که قادر حتی واردی : تارلانک حقیقی صاحبی اولدینی حالده رژی نك آنبارینه توتونی کوندرمهک ، کندیسسی ایسه توتوندن باشقه هرشی اولان پا کتندن جیغاره یاپه جقدی . بسیط دوشونجه سیله بونی او قادر معناسز و مناسبتسز بولیوردی که بعضاً آرقداشلرله قونوشورکن کیدوب حکومته درد یانغی ، رژی قومانیاسندن شکایت اتمکی بیله عقلتندن کچیریردی .

باشابک اوسنه ، هرپیل کبی ، ایستر ایسته من توتونی قدا ایدی . اوصاب صاری ، ایچمه دیوم اولمایان ، برپارغی جهان ده گن توتونی دسته دسته تسلیم ایدرکن جانی ده برابر کیدیوردی . فقط نه یاپه بیلردی

بوسنه ده عین وضعیت قارشوسنده قالاچغی ، توتونک قید ایدیلجه کچی دوشونیوردی . دوشوندیکنه نهایت اوغرادی . کونلردن بری افکاری هپ بودر . نیسانک ایلک کونلری ، به شهرن و بویون باغچه لری کررکن کوزلری دائماً توتون تارلاسنک اوزرنده توقف ایدپور و دوشونیوردی . بوسنه ده برفضله تارلا ده توتون آکش ایدی ، برکت ویرسین که بو تارلا ، اوه یاقین ، اطرافی توتونلرله محافظه لی ایدی . سؤ تصادف اولورق ژاندارمه لر بورالردن کچرسه رژی دن صافلانه . بیلیردی . ذاتاً کویده ده مان مان هیچ کیمسه بو باغچه دن خبردار دکل کیدی . یالکز بونک بر قصوری واردی : هیچ کونش وورمادیغندن توتونلر جیلز قالیور ، بر بارماقدن فضله بویومور ، و صارارمیور . سفر برلکدن اول باشابک بونک تجربه سنی یامش اولدینی ایچون بو باغچه نك توتونه الویشسز اولدیغی آکلامش ایدی . بوکا رغماً نه دن بوسنه بو فایده سز حرکتده ، بیوده بر زحمتده بولندی قاریسی عایشا ، بویوک قیزی کوثر ، اوغلی نه همد بیله بوایشه شامشلردی ایکیده بر :

— آفه ، دیورلردی ، بردی که بو باغچه یی بینه آکدک

کوبک آلت باشنده کی توتولان تارلاسی کیتدکه صارارپور و اولونولاشیور آلتون صاریسی رنکی نه قادر کوزل ! بر جیغاره دشمنی بیله بوايجه صاری یاپراقله ایچندن حسرتله نیر ، انچرسه ایچمه دیو یامازدی . حریرانک صیجاق برکونی ... توتلقلر ، قیزیلجقلر آراسندن کچدکن صوکر ا باشابک تارلاسنک باشنده دالدی ، دالدی و یورولدی ، اوه دوندی ، برده اوك یاندکه کی جیلز توتون تارلاسنه باقدی ، درت آی اولدینی حالده بر بارماق بوی بیله بویومه مش ایدی . نه همدک ، کوثرک صورمه قخلری واردی :

بو باغچه یی نه به آکش ایدی ؟ ... بردقیقه دوشوندی ، خایر ، بوشنه آکمه مشدی ، رژی اونک جانی یاقیورسه اوده اوکا قارشلیق یاپه جق ایدی . مارابالردن ان امین اولدقلرندن کندیسسه ایکی آرقداش آیردی ، سر ساقلايه جقلرینه دائر سوز آلدی . بینه دوشوندی : اوت ، باشابک اوك یاندکه کی کونشسز تارلايه بیوده بره توتون آکمه مشدی ؟ ...

ایلیق ، سرین روزکارک اُسدیکی بر حیران کیمه سی ... باشابک ، تعین ایتدیکی مارابالری یانه آلدی ، اولجه اونلره آجدینی مسئله دن اوزون اوزادی به بحث ایدی ، کندیلرینه و بره جکی توتون حصه سنی ده سوزلشدی . او کیمه باتسو غنازدن کویلولر داغیلدقن صوکر ا اورته لق سود لیان اولمشدی ، کیمه لر یوقدی ، کندی اوینک جواری اولدیغندن سر بسته مارابالریله کونشسز توتون تارلاسنه کیردی ، هربری بر طرفدن ایشه باشلادی ، تارلا ایکی کون اول صولاندینی ایچون توتون فیده لری قولايجه جیقارپورلردی ، بر ساعت ایچنده فیده لرک هپنی یانلرنده کی جوالره دولدیردیلر ، صوکر ا کوبک آلت باشنده کی تارلايه واریدیلر . فیده لر اوجه تقسیم ایدلدی : ایکی ماربا و باشابک فیده لرله تارلايه کیردیلر ، هر جیقاردقلری توتون کوکی برینه اوك یاندکه کی تارلادن کتیردکلری فیده یی صوقیورلردی . ایکی ساعت سورمه دن ایش اولوب بیتمش ایدی . قورقاق و محترز آدیملرله ، آرقه لرنده بویوک جوالر ، اوك آنبارینه کیردیلر .

بوايشدن یکریمی بش کون صوکر ا . ایکی آی اول اکثریسی یایلايه کیده ن کویلولر ، کلشلردی :
— باشابک ، توتونلرکده بوسنه برکت یوق ، جیلز قالمش

دیورلردی . حقیقته توتونلر بر قاریش بیله اوله دن صارارمه ، داها زیاده ، قورومغه یوز طومشدی . ایچندن رژی به قارشى انتقام حسلرله گولرکن :

— بوسنه بویله اولدی ، هرسه آدامک طالی یار اولماز ...

دیه مرلاندی . باشابک شیمیدین حاضر لانیوردی . برقاج کون صوکر ا بوجیلز و قوری توتونلری رژی به تسلیم ایدرکن ده ، ایجاب ایدرسه ، عین جوابی تکرار ایده جکدی ! ...

احمد جلیل

